

HALKLARIN EŞİTLİK DEMOKRASI PARTİSİ
GRUB BAŞKANLIĞI

Sayı: 15627

Tarih: 22.12.2025

38399

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyle BOZ
Muş Milletvekili

Türkiye'de bulunan mülteci kadınların "dark web" olarak adlandırılan dijital ağlar üzerinden sistematik biçimde insan ticaretine konu edildiğine ilişkin bulgular, yalnızca ağır bir suç pratiğine değil, aynı zamanda devletin ulusal ve uluslararası hukuk kaynaklı yükümlülüklerinin ihlal edildiğine işaret etmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 17. maddesi yaşam hakkını, maddi ve manevi bütünlüğü; 90. maddesi ise usulüne uygun yürürlüğe konulmuş uluslararası insan hakları sözleşmelerinin iç hukukun üzerinde olduğunu açıkça düzenlemektedir. Buna rağmen, kadınların "ürün" olarak pazarlanabildiği, zorla evlendirme ve cinsel köleleştirme seçenekleriyle satıldığı, teslimat ve ödeme süreçlerinin cezasızlığı güvence altına alacak şekilde kurgulandığı bir suç düzeninin yıllardır varlığını sürdürmesi, bu anayasal güvencelerin fiilen işletilmediğini göstermektedir.

Türkiye, Birleşmiş Milletler Sınırışan Örgütlü Suçlara Karşı Sözleşme'ye ve bu sözleşmeye ek İnsan Ticaretinin, Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol'e (Palermo Protokolü) taraftır. Bu protokol, insan ticaretine karşı yalnızca suçun cezalandırılmasını değil; mağdurların korunmasını, etkili soruşturma yürütülmesini ve cezasızlığın önlenmesini devletler için bağlayıcı bir yükümlülük olarak düzenlemektedir.

Ayrıca Türkiye'nin taraf olduğu Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW), kadınların şiddet, sömürü ve ticarete karşı korunmasını devletlerin pozitif yükümlülüğü olarak tanımlamaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 4. maddesi ise kölelik, kulluk ve zorla çalıştırmayı mutlak biçimde yasaklamakta; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları, insan ticaretiyle mücadelede devletlerin etkili soruşturma ve yargılama yürütme yükümlülüğünü açıkça ortaya koymaktadır.

Buna rağmen, insan ticareti suçlarının soruşturulması ve kovuşturulmasında takipsizlik kararlarının yaygınlığı, yargılamaların yıllarca sürmesi, mağdurların adli süreçlerde yeterince korunmaması ve özellikle mülteci kadınların "mağdur" statüsü yerine göç ihlalcisi ya da tanık konumunda değerlendirilmesi, Türkiye'nin bu sözleşmelerden doğan yükümlülükleriyle açık bir çelişki yaratmaktadır.

Geçmiş yıllarda Ezidi kız çocuklarının kaçırılarak dijital ağlar üzerinden satıldığı vakalar ve bu dosyaların halen tartışmalı biçimde yürütülen yargı süreçleri, kadın ve çocuk ticaretinin münferit olaylar değil, bilinen ve süreklilik arz eden suç ağları üzerinden işlendiğini göstermektedir. Uluslararası hukuka göre, bu nitelikteki suçlar yalnızca bireysel failerle sınırlı değerlendirilemez; devletin etkili soruşturma ve kovuşturma yürütmemesi halinde cezasızlık, başlı başına bir insan hakları ihlaline dönüşür.

Bu çerçevede, insan ticareti suçlarında adli makamların yaklaşımı, yalnızca iç hukuka uygunluk bakımından değil; Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler karşısındaki sorumlulukları bakımından da değerlendirilmek zorundadır. Adalet Bakanlığı'nın bu alandaki rolü, tali değil; cezasızlıkla mücadelede belirleyici ve bağlayıcıdır.

Bu bağlamda:

1. Türkiye'nin taraf olduğu Palermo Protokolü uyarınca insan ticareti suçlarında "etkili soruşturma" yürütme yükümlülüğü bulunmasına rağmen, dark web üzerinden yürütülen kadın ticareti vakalarında son beş yıl içinde verilen takipsizlik kararlarının sayısı kaçır?
2. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 4. maddesi ve AIHM içtihatları uyarınca, insan ticareti iddialarında devletin resen ve derinlemesine soruşturma yükümlülüğü bulunurken; savcılıkların ihbar ve basın yansımalarına rağmen harekete geçmediği dosyalar hakkında Adalet Bakanlığı tarafından herhangi bir denetim yapılmış mıdır?
3. İnsan ticareti mağduru olma ihtimali bulunan mülteci kadınların, adli süreçlerde "mağdur" yerine tanık ya da göç ihlalcisi olarak değerlendirilmesi, Palermo Protokolü ve CEDAW hükümleriyle açıkça çelişirken; bu uygulamanın sona erdirilmesine yönelik bağlayıcı bir talimat veya genelge bulunmakta mıdır?
4. Son beş yıl içinde insan ticareti suçundan açılan davalarda ortalama yargılama süresi kaç yıldır ve bu sürelerin makul sürede yargılanma hakkını ihlal ettiği yönünde Bakanlığınızca yapılmış bir değerlendirme var mıdır?
5. AIHM'in insan ticareti ve kölelik yasağına ilişkin kararlarında vurgulanan "cezasızlık yasağı" ilkesi dikkate alındığında, kadın ticareti dosyalarında mahkûmiyet oranlarının düşüklüğüne ilişkin Bakanlığınızın bir analizi mevcut mudur?
6. İnsan ticareti suçlarında yalnızca organizatörlerin değil, kadınları satın alan ve bu suçu talep eden kişilerin de fail olduğu açıkken; bu kişiler hakkında açılan dava sayısının son derece sınırlı olmasının hukuki gerekçesi nedir?
7. Êzîdi kız çocuklarının kaçırılarak dijital ağlar üzerinden satıldığı ve bu durumun yargılamaya konu olduğu dosyalarda, suçun insanlığa karşı suç veya soykırım boyutunun ele alınmamasının gerekçesi nedir?
8. Anayasa'nın 90. maddesi uyarınca, uluslararası insan hakları sözleşmeleri iç hukukun üstünde sayılırken; insan ticareti suçlarında uluslararası sözleşmelerin doğrudan uygulanmamasının sorumluluğu kimdedir?
9. İnsan ticareti mağduru kadınların adli süreçlerde korunmaması, güvenli ifade verememesi ve süreç sonunda ortadan kaybolmasının, devletin pozitif yükümlülüklerini ihlal ettiği yönündeki eleştiriler Bakanlığınızca kabul edilmekte midir?
10. Adalet Bakanlığı, insan ticareti suçlarında ortaya çıkan bu tabloyu bir cezasızlık pratiği olarak görmekte midir; görüyorsa, uluslararası yükümlülüklerle uyumlu, somut ve takvimlendirilmiş hangi adımları atacaktır?